

Estadística de despesa en cultura de l'Administració local a Catalunya. 2013

Gabinet Tècnic

L'objectiu de l'Estadística de despesa en cultura de l'Administració local a Catalunya és determinar la despesa en cultura que fan anualment ajuntaments, consells comarcals i diputacions provincials. Les dades s'obtenen gràcies a la col·laboració del personal d'aquestes administracions.

El Departament de Cultura inicià l'any 1994 els treballs per a l'obtenció de dades de la despesa en cultura dels ajuntaments i les diputacions provincials de Catalunya. L'any 2001 s'incorporaren a aquesta estadística els consells comarcals i l'any 2004 els consorcis i les fundacions amb participació local.

Tanmateix, al llarg d'aquests anys també s'han incorporat nous continguts i millores metodològiques substancials, entre les que cal destacar la inclusió d'un qüestionari electrònic que facilita la recollida i validació de dades.

Des d'un punt de vista comparatiu, i tot i la crisi, l'Administració local és qui fa una major despesa pública en cultura al nostre país. Dels més de 562 milions destinats a cultura l'any 2013, 464 corresponen a ajuntaments els quals, a més, concentren 8 de cada 10 treballadors dedicats a tasques relacionades amb la cultura en l'àmbit local.

Dades clau 2013

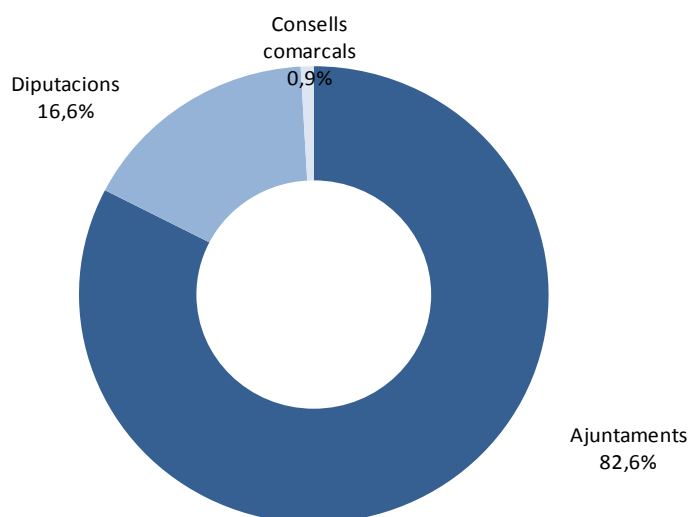
	Despesa en cultura (milers d'euros)	Treballadors
Ajuntaments	464.131,83	3.980
Diputacions	93.069,99	654
Consells comarcals	5.022,13	77
Total	562.223,95	4.711

1. La despesa i el personal en cultura a l'Administració local: 562,2 milions d'euros i 4.711 treballadors

La despesa en cultura l'any 2013 ha estat de 557,5 milions d'euros, als que cal afegir 4,7 milions més corresponents a política lingüística.

D'aquests, 464,1 milions d'euros (82,6 %) ha estat la despesa realitzada pels ajuntaments, que són els ens que assumeixen el gruix més important de la despesa en cultura. En segon lloc, amb 93,0 milions d'euros (16,6 %), se situen les diputacions. Finalment, es troben els consells comarcals que són els ens amb menys despesa en cultura, amb 5,0 milions d'euros (0,9 %).

Gràfic 1. Distribució de la despesa en cultura de l'Administració local a Catalunya. 2013
Per tipus d'ens

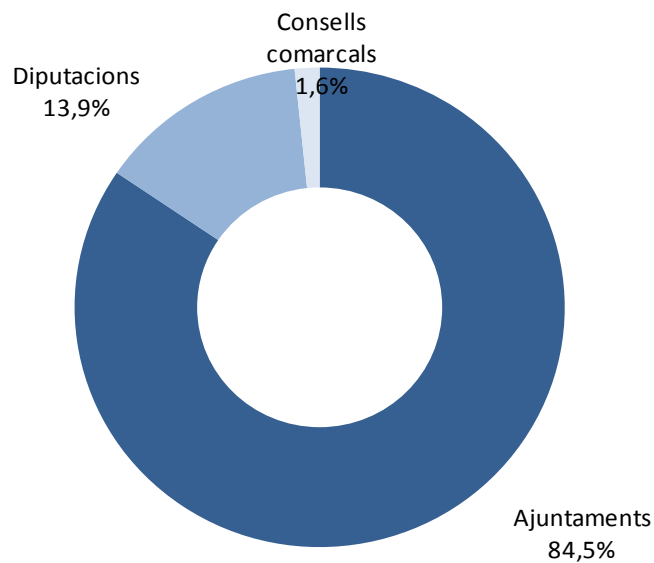

Aquesta jerarquia de la distribució de la despesa en cultura es reproduïx en els darrers anys. El que sí que s'observa és una variació en el volum de la despesa, que passa de 810,7 milions d'euros l'any 2009, als 564,2 milions d'euros de l'any 2013. El decrement percentual acumulat en aquests darrers cinc anys ha estat del 30,4 %. Interanualment, els diferencials són força diferents, així, s'han produït disminucions en la despesa en cultura més lleugeres entre els anys 2009-2010 i 2012-2013 que entre els anys 2010-2011 i 2011-2012.

Taula 1. Evolució de la despesa en cultura de l'Administració local a Catalunya. 2009-2013					
Per tipus d'ens (base 100)					
	2009	2010	2011	2012	2013
Ajuntaments	100	98,2	86,1	70,1	68,5
Diputacions	100	103,4	94,5	77,4	75,2
Consells comarcals	100	111,6	105,3	80,1	70,6
TOTAL	100	99,1	87,6	71,4	69,6

Les persones dedicades a treballar en cultura en els ens públics (personal tècnic, personal de gestió i administració i altre personal) l'any 2013 han estat 4.711. La seva distribució pels diferents tipus d'ens local és força similar a la de la despesa. Així, els ajuntaments aporten el 84,5 % dels treballadors en cultura; les diputacions, el 13,9 %, i els consells comarcals, l'1,6 %.

Gràfic 2. Distribució del personal en cultura de l'Administració local a Catalunya. 2013
Per tipus d'ens

On s'observa un comportament força diferent del personal en cultura, en relació amb el que s'ha exposat en la despesa, és en l'evolució d'aquests darrers anys. Així, el nombre de persones dedicades a aquest àmbit ha augmentat, i ha passat de les 4.368 persones l'any 2009, a les 4.711 del 2013. Aquest increment és el resultat d'una evolució interanual distinta, ja que l'augment es produeix entre el 2009 i el 2010, després es manté durant el 2011 i 2012 i es registra un lleuger decrement entre el 2012 i el 2013.

Taula 2. Evolució del personal en cultura de l'Administració local a Catalunya. 2009-2013					
Per tipus d'ens (base 100)					
	2009	2010	2011	2012	2013
Ajuntaments	100	110,1	113,2	111,2	108,7
Diputacions	100	93,2	87,9	111,8	108,8
Consells comarcals	100	102,8	98,1	97,2	72,6
Total	100	107,6	109,4	110,9	107,9

2. La despesa i el personal en cultura dels ajuntaments: 464,1 milions d'euros i 3.980 treballadors

La despesa en cultura dels ajuntaments durant el 2013 ha estat de 459,8 milions d'euros, als quals s'han d'afegir 4,3 milions destinats a la promoció lingüística.

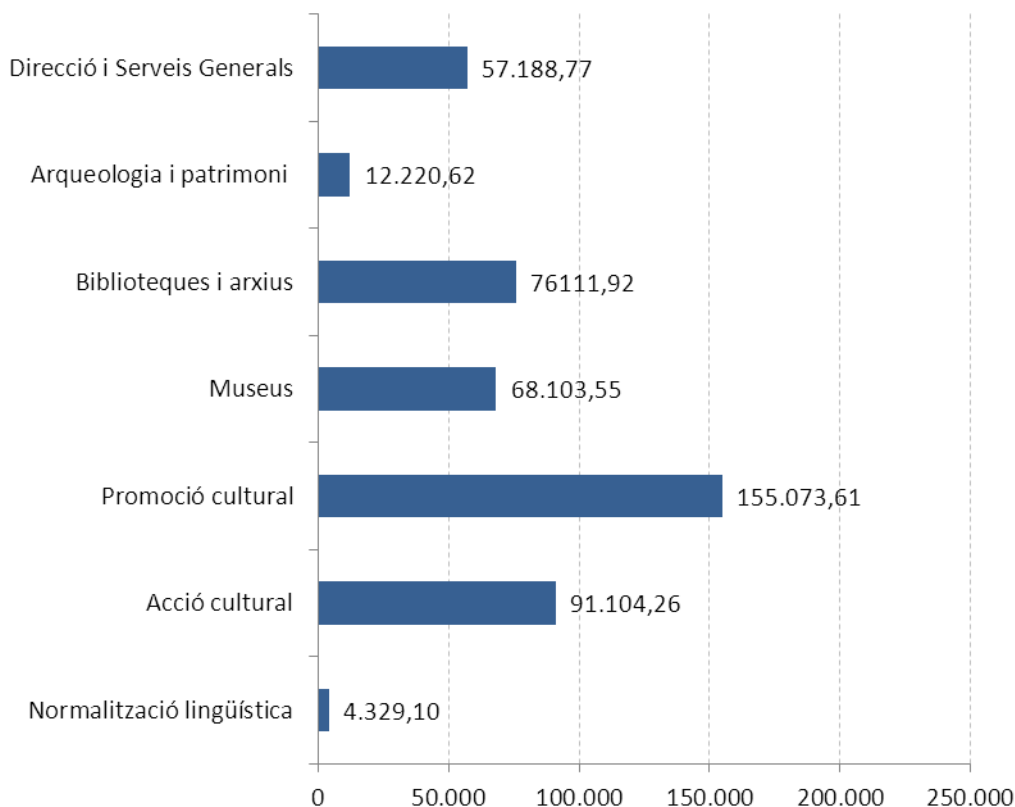
Per programes, la partida més important d'aquesta despesa és la destinada a la promoció cultural, amb 155,1 milions (33,4 %), que alhora es distribueix en un 10,4 % en l'àmbit musical, en un 9,2 % en l'àmbit del teatre i la dansa, en un 2,4 % en les arts plàstiques i les exposicions, en un 0,5 % en el cinema i el vídeo i en un 11,2 % en altres àmbits de la promoció cultural.

En el conjunt de la despesa, a força distància de la dedicada a la promoció cultural, hi ha quatre partides més amb percentatges notables: les dedicades a acció cultural (19,6 %), biblioteques i arxius (16,4 %), museus (14,7 %), i direcció i serveis generals (12,3 %). Finalment, es troben dues partides amb una participació més baixa en la despesa: la dedicada a l'arqueologia i el patrimoni històric (2,6 %) i la dedicada a la normalització lingüística (0,9 %).

Gràfic 3. Despesa en cultura dels ajuntaments. 2013

Per programes

Milers d'euros

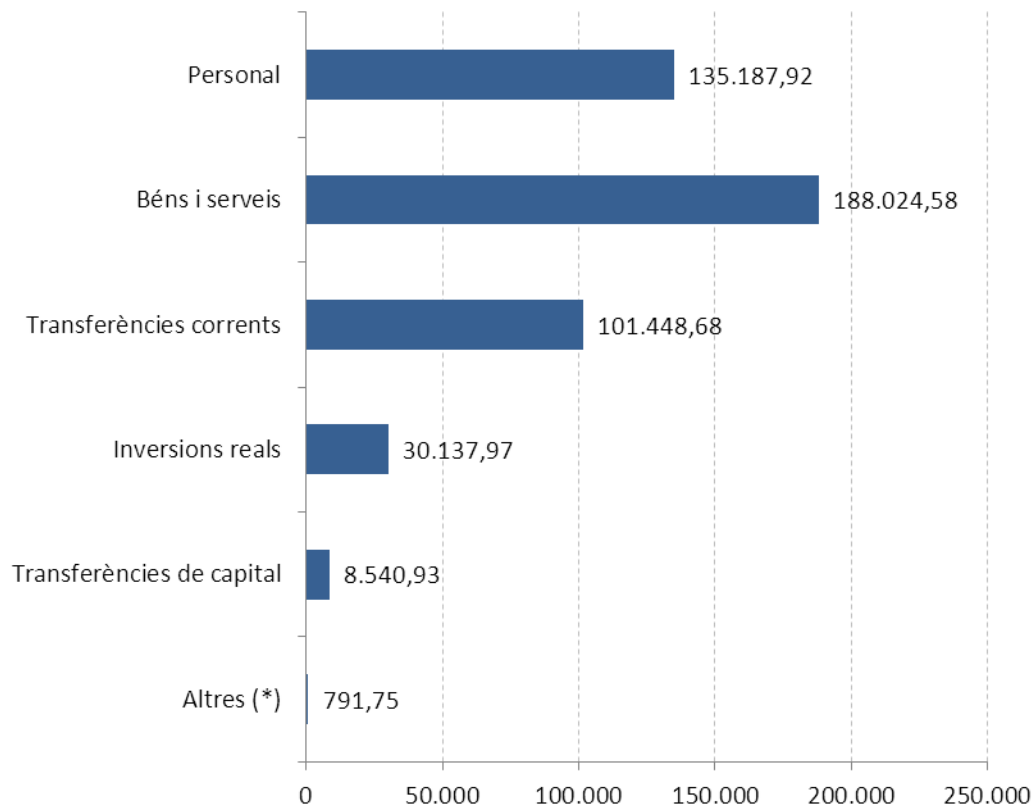

Durant el 2013, en els ajuntaments catalans s'observa una concentració notable de la despesa en tres capítols pressupostaris: béns i serveis corrents (40,8 %), personal (29,4 %) i transferències corrents (21,2 %).

Gràfic 4. Despesa en cultura dels ajuntaments. 2013

Per capítols

Milers d'euros

(*) Inclou Despeses financeres i Actius i passius financers

Per grups de municipis, en funció del nombre d'habitants, s'observa:

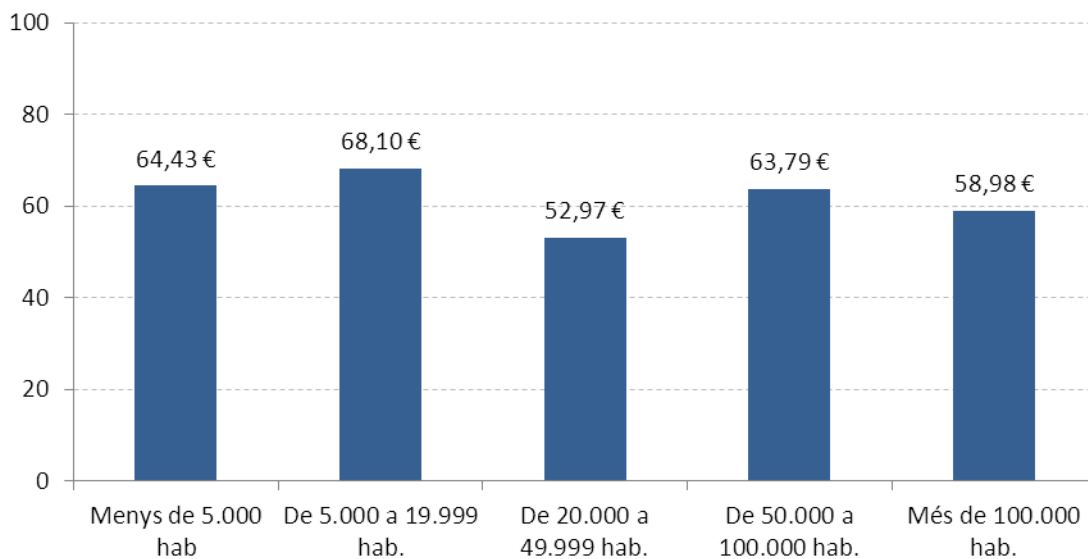
- Els ajuntaments dels municipis més grans —de més de 100.000 habitants— són els que fan una despesa en cultura més alta (40,2 %). Despesa que, quan es distribueix per habitant, obté una de les ràtios més baixes, amb 58,98 euros per habitant.
- En segon lloc, quant a l'import global de la despesa en cultura, se situen els ajuntaments dels municipis d'entre 5.000 i 19.999 habitants (21,4 %), que alhora obtenen la ràtio més alta, de 68,10 euros per habitant.
- Els ajuntaments dels municipis de 20.000 a 49.999 habitants participen amb el 14,6 % del conjunt de la despesa en cultura i obtenen la ràtio més baixa, amb 52,97 euros per habitant.
- Els governs municipals de les poblacions entre 50.000 i 100.000 habitants disposen d'un 12,9 % del conjunt de la despesa municipal en cultura i obtenen una ràtio que se situa en una posició intermèdia de 63,79 euros per habitant.

- Finalment, els ajuntaments dels municipis més petits —menys de 5.000 habitants— són els que disposen d'una menor participació (10,9 %) en el conjunt de la despesa municipal en cultura, però en canvi obtenen la segona ràtio més alta, de 64,43 euros per habitant.

Gràfic 5. Despesa en cultura dels ajuntaments per habitant. 2013

Per dimensió del municipi

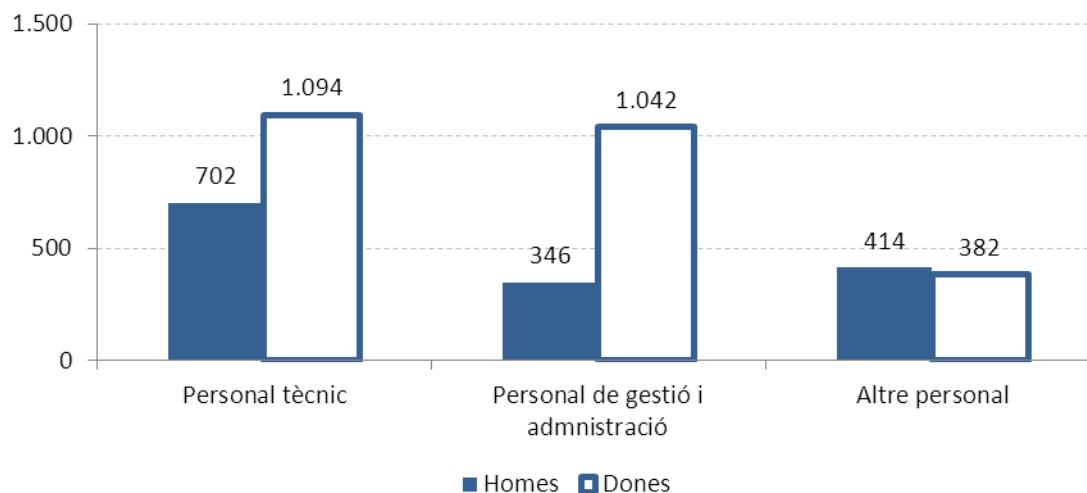
Euros per habitant

L'any 2013 les persones que han treballat en cultura als ajuntaments de Catalunya han estat 3.980 (63,3 % dones i 36,7 % homes). El 45,1 % del personal ha estat dedicat a tasques tècniques, el 34,9 % a la gestió i administració i el 20,0 % restant a altres tasques.

Gràfic 6. Treballadors en cultura dels ajuntaments. 2013

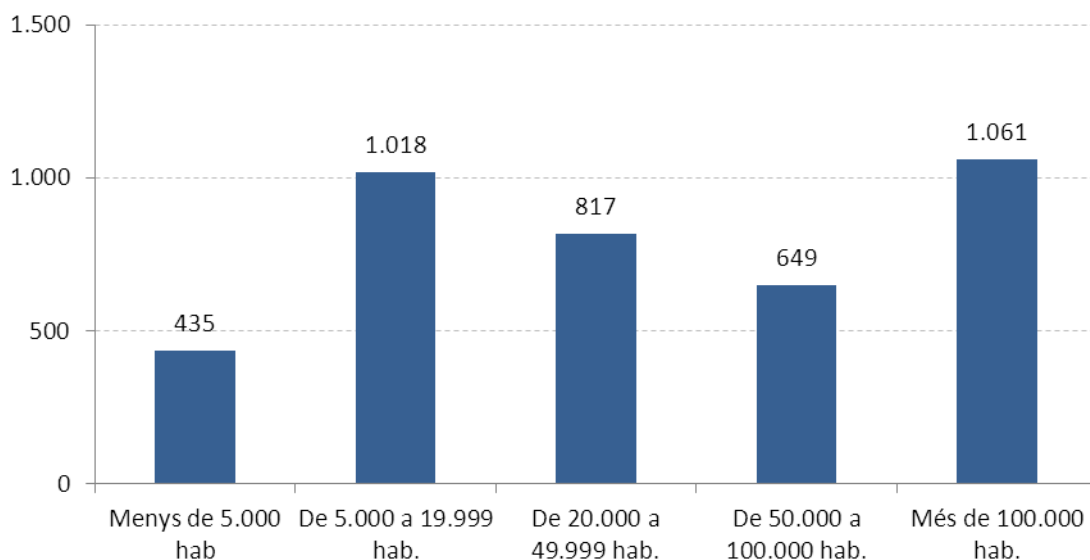
Per tipus de personal i sexe

La distribució del personal de cultura dels ajuntaments, en funció de la grandària del municipi és força asimètrica:

- Els municipis més grans (més de 100.000 habitants) són els que tenen més personal dedicat a tasques de cultura (1.061) i els que obtenen, així mateix, la ràtio habitants/treballador de cultura més alta (2.952,5).
- Els municipis de 5.000 a 19.999 habitants tenen el segon contingent més nombrós de personal dedicat a la cultura (1.018) i obtenen la ràtio més baixa, de 1.417,5 habitants/treballador de cultura.
- Els municipis de 20.000 a 49.999 habitants se situen en tercer lloc quant a nombre de personal municipal dedicat a la cultura (817) i obtenen una ràtio de 1.548,80 habitants/treballador de cultura.
- Els municipis de 50.000 a 100.000 habitants són en la quarta posició quant a personal dedicat a la cultura (649) i obtenen una ràtio de 1.435,6 habitants/treballador de cultura.
- I finalment, en la darrera posició, es troben els municipis més petits (de menys de 5.000 habitants) amb 435 persones en els ajuntaments adscrits a tasques culturals, la qual cosa comporta la segona ràtio més gran (després dels ajuntaments més grans), amb 1.795,4 habitants/treballador de cultura.

Gràfic 7. Treballadors en cultura dels ajuntaments. 2013
Per dimensió del municipi

3. La despesa i el personal en cultura de les diputacions: 93,1 milions d'euros i 3.980 treballadors

La despesa en cultura de les diputacions, l'any 2013, ha estat de 92.997.960 euros, als quals cal afegir 72.030 euros destinats a la promoció lingüística.

A diferència dels altres ens, la partida més important de la despesa en cultura de les diputacions ha estat la destinada a les biblioteques, amb 38.099.620 euros (41,0 %), la qual cosa indica una certa compensació entre la distribució de les partides de les diferents administracions públiques locals i supralocals.

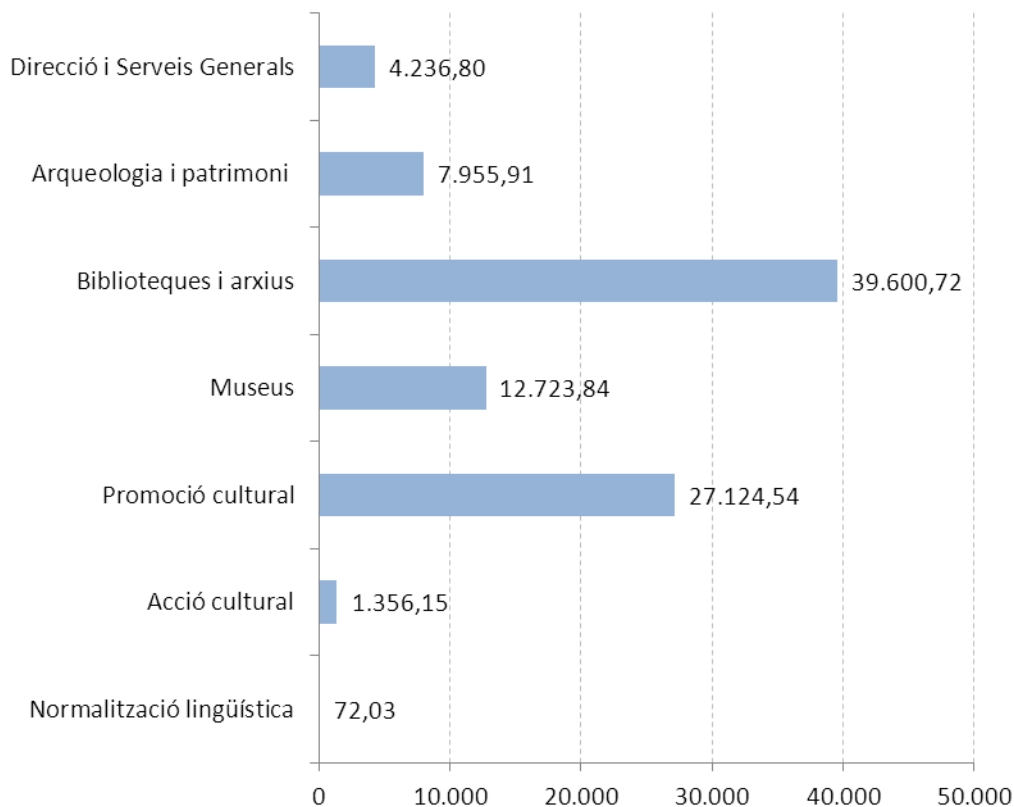
La segona partida, en volum, en la despesa global de cultura, és la dedicada a la promoció cultural, amb un 29,2 %, que alhora es distribueix bàsicament en altres àmbits de promoció cultural (27,8 %), dedicant un 0,5 %, respectivament, al teatre i la dansa, a la música i a les arts plàstiques i les exposicions.

Amb percentatges menors se situen les partides dedicades als museus (13,7 %), arqueologia i patrimoni històric (8,6 %), direcció i serveis generals (4,6 %), arxius (1,6 %) i acció cultural (1,5 %).

Gràfic 8. Despesa en cultura de les diputacions. 2013

Per programes

Milers d'euros

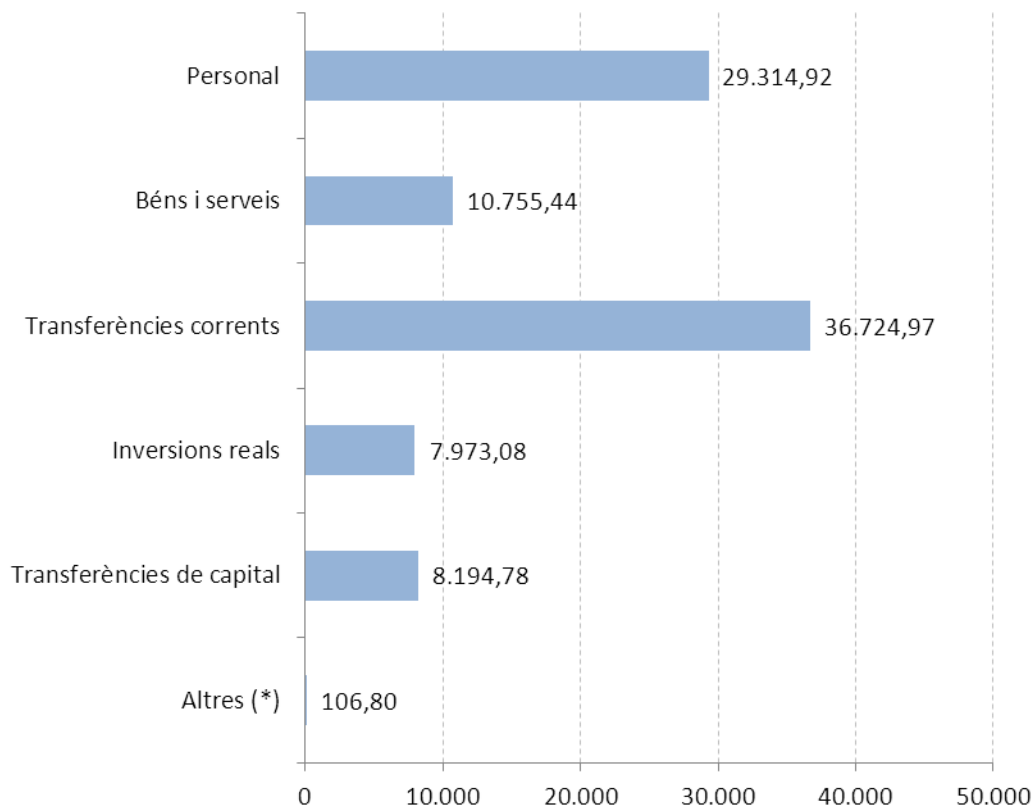

Pel que fa a la distribució de la despesa per capítols pressupostaris, durant el 2013, les diputacions provincials l'han concentrat en dos capítols: les transferències corrents (39,4 %) i el personal (31,5 %). Amb menys dedicació en la despesa se situen tres capítols més: els de béns i serveis (11,6 %), el de transferències de capital (8,8 %) i el d'inversions reals (8,6 %).

Gràfic 9. Despesa en cultura de les diputacions. 2013

Per capítols

Milers d'euros

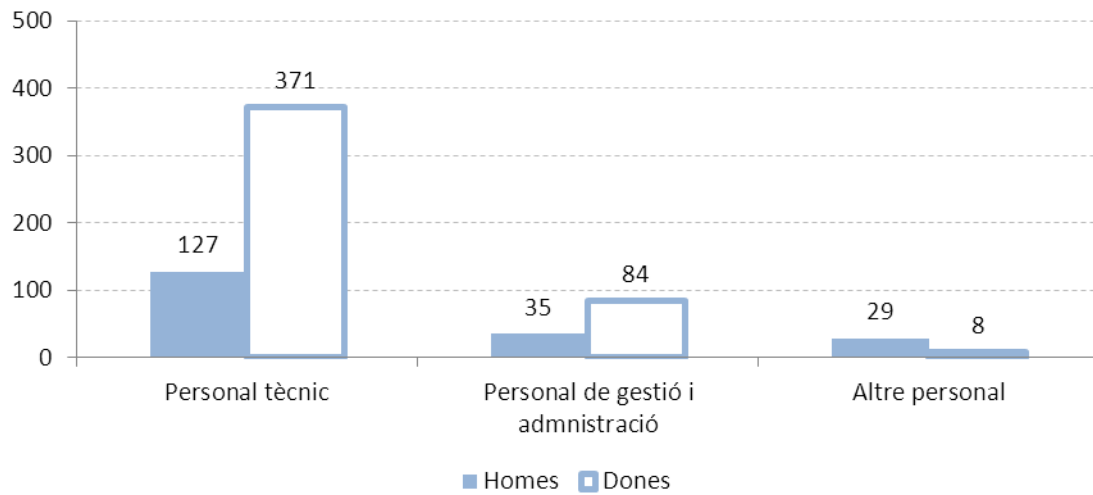

(*) Inclou Despeses financeres i Actius i passius financers

El nombre de persones que desenvolupen tasques en l'àrea de cultura a les diputacions, en el 2013, és de 654, de les quals un 70,8 % són dones i un 29,2 %, homes.

Gràfic 10. Treballadors en cultura de les diputacions. 2013

Per tipus de personal i sexe

4. La despesa i el personal en cultura dels consells comarcals: 5 milions d'euros i 77 treballadors

La despesa en cultura dels consells comarcals, l'any 2013, ha estat de 4.734.600 euros, als quals se n'han d'afegir 287.530 destinats a la promoció lingüística.

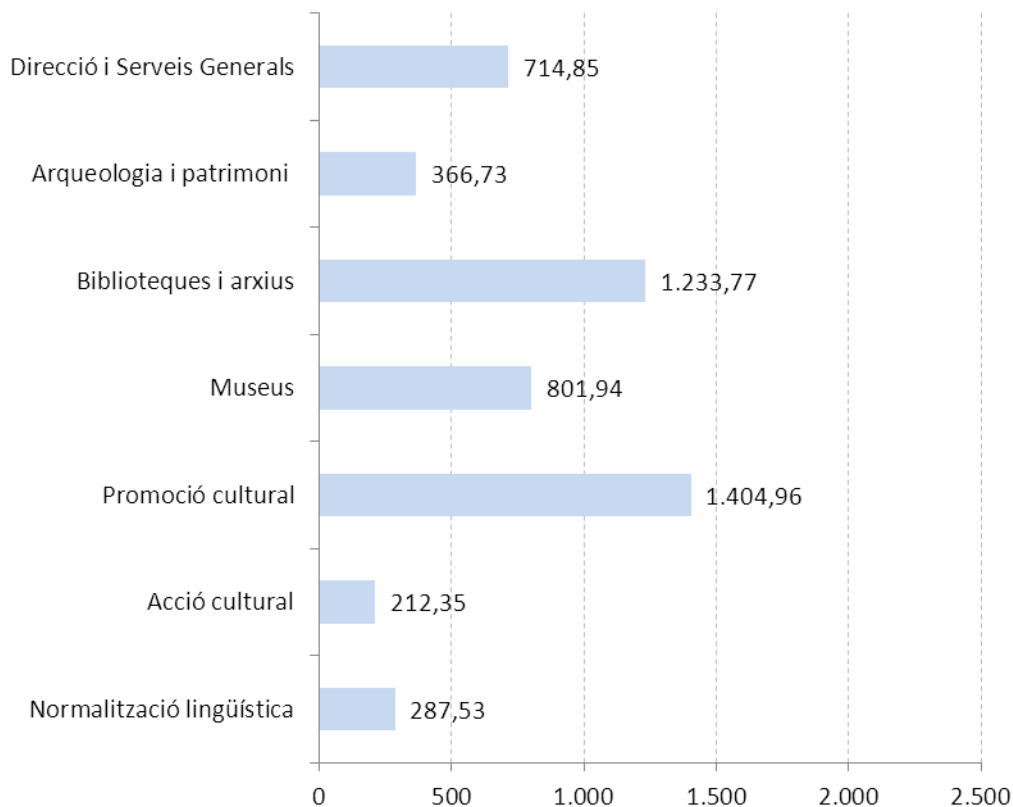
Per programes, la partida més important d'aquesta despesa és la dedicada a la promoció cultural, amb 1.404.960 euros (29,7 %), que alhora es distribueix en un 9,9 % en l'àmbit del teatre i la dansa, en un 3,9 % en l'àmbit de la música, en un 0,1 % en l'àmbit de les arts plàstiques i les exposicions, en un altre 0,1 % en l'àmbit del cinema i el vídeo i, en un 15,8 % en altres àmbits de la promoció cultural.

A més a més, de la partida de promoció cultural, en el conjunt de la despesa en cultura hi ha tres partides més amb percentatges notables: la dedicada als arxius (22,4 %), la dels museus (16,9 %) i la dedicada a la direcció i als serveis generals (15,1 %). Finalment, es troben tres partides amb una participació més baixa en el conjunt de la despesa: la dedicada a l'arqueologia i al patrimoni històric (7,7 %), la d'acció cultural (4,5 %) i la dedicada a les biblioteques (3,7 %).

Gràfic 11. Despesa en cultura dels consells comarcals. 2013

Per programes

Milers d'euros

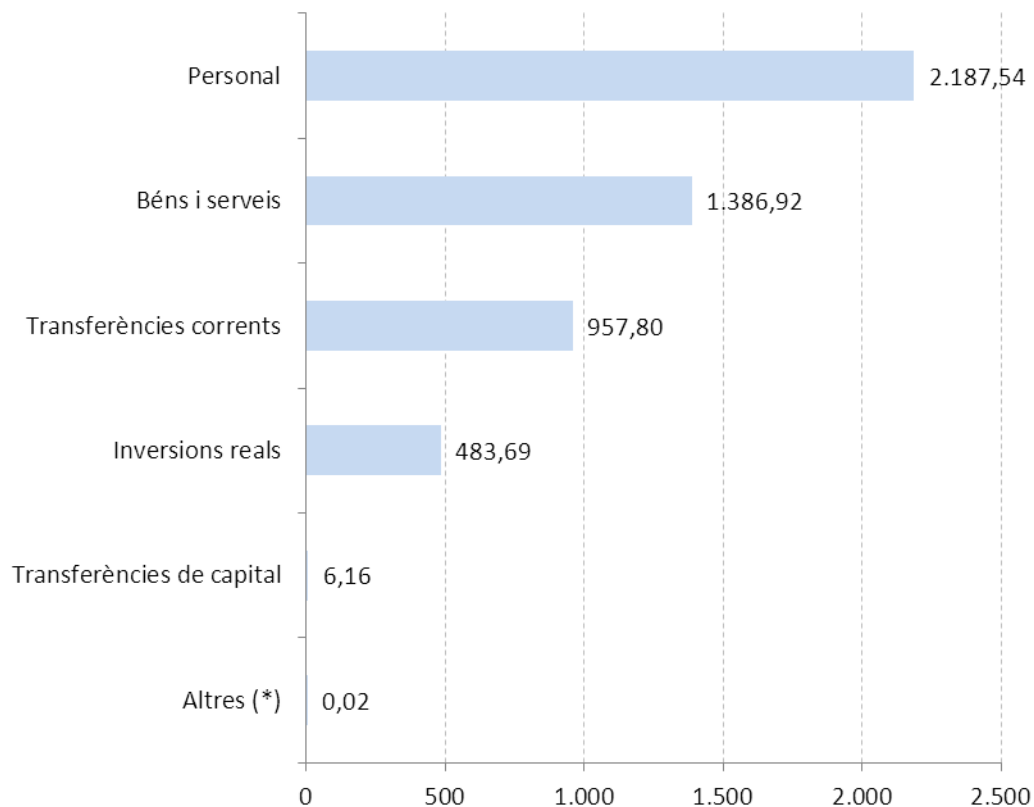

Tal i com indica el gràfic següent, els consells comarcals, en el 2013, han dedicat quasi la meitat de la seva despesa en cultura (46,3 %) —per capítols pressupostaris— a personal. En segon lloc, però a força distància de la despesa en personal, se situa la destinada a béns i serveis (28,3 %), i encara a més distància es troben els capítols que fan referència a les transferències corrents (15,0 %) i a les inversions reals (10,1 %).

Gràfic 12. Despesa en cultura dels consells comarcals. 2013

Per capítols

Milers d'euros

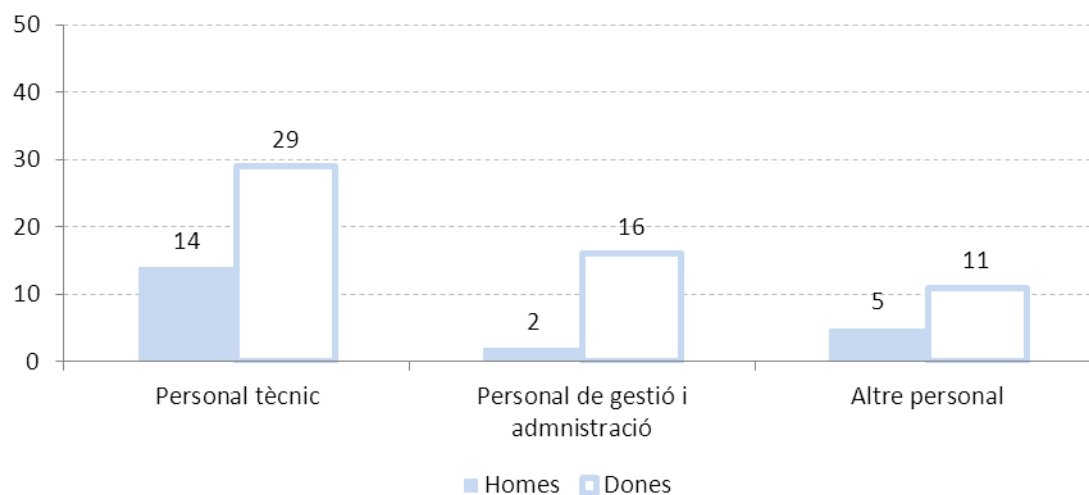

(*) Inclou Despeses financeres i Actius i passius financers

El nombre de persones que desenvolupen tasques en l'àrea de cultura als consells comarcals, en el 2013, és de 77, de les quals un 72,7 % són dones i un 27,3 % són homes.

Gràfic 13. Treballadors en cultura dels consells comarcals. 2013

Per tipus de personal i sexe

Metodologia

L'*Estadística de despesa en cultura de l'administració local a Catalunya* es realitza mitjançant l'enviament d'un qüestionari electrònic adreçat a les diputacions provincials, als consells comarcals, als ajuntaments de més de 5.000 habitants i capitals comarcals i a una mostra significativa d'ajuntaments d'entre 5.000 i 2.000 habitants, així com als principals consorcis culturals amb participació dels ens locals o supralocals de Catalunya.

La despesa realitzada, classificada en el Programa 33, segons disposa l'Ordre del 10 de desembre de 2008, del Ministeri d'Economia i Hisenda, en la qual s'aprova l'estructura dels pressupostos de les entitats locals, es recull, segons les obligacions reconegudes pels ens, classificada per *capítols* -personal, béns i serveis corrents, interessos, transferències corrents, inversions, transferències de capital i actius i passius financers- i *programes*.

Els programes considerats són:

- *Direcció i serveis generals de cultura*: tasques de coordinació i direcció de l'activitat del departament associades als programes estrictament culturals, així com el suport administratiu de caràcter general a les diferents unitats: gestió de personal, informes, pressupostos, elaboració de disposicions i gestió administrativa de contractacions i subvencions.
- *Arqueologia i patrimoni històric*: conservació, restauració, rehabilitació, estudi, protecció i difusió del patrimoni arqueològic i històric. No s'hi inclou ni patrimoni documental (arxius), ni patrimoni bibliogràfic, ni aquell que formi part de l'àmbit dels museus.
- *Biblioteques*: creació, millora, manteniment, compra de fons de les biblioteques i activitats que es promouen des d'aquestes. També inclou les fases de catalogació, protecció i restauració del patrimoni bibliogràfic, fins i tot en el cas que no es desenvolupin en l'àmbit físic o jurídic d'una biblioteca.
- *Arxius*: creació, manteniment, activitat, catalogació, compra de fons i difusió d'arxius i patrimoni documental.
- *Promoció cultural*
 - ◆ *Teatre i dansa*: arts escèniques (suport a la creació, a la producció i a la difusió) en l'àmbit professional. A més del teatre i la dansa també cal incloure-hi el circ i les activitats de varietats en general. No s'hi inclou l'òpera.
 - ◆ *Música*: música en viu, espectacles lírics i òpera i indústria fonogràfica (suport a la creació, producció i difusió).
 - ◆ *Arts visuals i exposicions*: arts del dibuix, la pintura, l'escultura i altres arts visuals (suport a la creació, a la producció i a la difusió) i realització d'exposicions (encara que no siguin estrictament d'arts visuals, i sempre que no estiguin compreses al programa de museus).
 - ◆ *Cinema i audiovisual*: obra cinematogràfica i obra audiovisual de creació o d'autor (suport a la creació, a la producció i a la difusió).

- ◆ *Altres de promoció cultural*: literatura, pensament, edició de llibres i organització de conferències, festivals i altres activitats de promoció cultural que pel seu caràcter polivalent no poden assignar-se a cap dels altres apartats específics de promoció cultural.
- *Acció cultural*: cultura popular i tradicional, festes majors i altres celebracions populars (homenatges, commemoracions, etc.). Suport a les associacions culturals, amateurisme, centres cívics, aula de cultura, etc. no especialitzats en les activitats de promoció cultural contemplades a l'apartat *Promoció cultural*.
- *Promoció lingüística*: promoció d'alguna de les llengües oficials de l'Estat espanyol.

Així mateix, també es determina el personal ocupat en les tasques culturals d'aquests ens, amb relació laboral amb l'ens i amb temps efectiu de dedicació. Aquí s'inclouen totes les persones remunerades amb recursos del Capítol I del pressupost corresponent a cultura: alts càrrecs, personal de gabinets, personal laboral (fix i eventual). No s'hi inclou el personal que treballi per a altres empreses o per a professionals independents (subcontractats, autònoms, etc.).

El personal es divideix en tres grans categories:

- *Tècnics*: Persones que tenen uns coneixements i pràctiques especialitzades en l'àmbit de la provisió de béns i serveis culturals: arqueòlegs i arqueòlogues, restauradors i restauradores, museòlegs i museòlogues, bibliotecaris i bibliotecàries, arxivers i arxiveres, programadors o programadores i tècnics d'activitats escèniques i musicals.
- *Gestió i administració*: Persones que amb el seu treball ofereixen serveis de suport administratiu o organitzatiu a les activitats culturals: administració de personal, contractació, gestió econòmica, assistència jurídica, serveis informàtics, etc.
- *Altres*: Persones que depenen de l'àrea o servei de cultura, i que no estan incloses en els apartats anteriors, personal auxiliar, recepcionistes, vigilants d'instal·lacions, personal subaltern, etc.

Font: Estadística de despesa en cultura de l'Administració local a Catalunya

Data de publicació: Març de 2015

Edita: Gabinet Tècnic

ISSN: 2385-3255

Dipòsit legal: B 5700-2014

[Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 3.0](#)
[No adaptada de Creative Commons](#)